

Alpsko smučanje kot primer izkustvenega učenja

Zdenka Gradišnik, učiteljica razrednega pouka, OŠ Selnica ob Dravi

Že vrsto let se udeležujem zimske šole v naravi, s poudarkom na alpskem smučanju z učenci 5. razredov, bodisi kot organizatorica ali zgolj samo kot spremljevalka. V članku zato predstavljam alpsko smučanje kot primer izkustvenega učenja, ki poteka v sklopu šole v naravi.

Uvod

Že od nekdaj so v šolstvu prevladoval različne oblike in metode dela, posledično pa tudi pouka. Mednje sodi tudi izkustveno učenje, pri čemer je teorija povezana s prakso. Pri tem učenci razvijajo sposobnost opazovanja in logičnega razmišljanja, hkrati pa iščejo rešitve in preizkušajo svoje lastne sposobnosti (primer izvajanja pouka v naravi, ki temelji na pridobivanju veščin alpskega smučanja).

Učenci se soočajo s terenskim delom kot izzivom za samostojno ravnanje s samim seboj in tako preizkušajo profesionalni osebnostni in socialni razvoj. Z igro v naravi se učencem razbline svet zavedanja med notranjim in zunanjim svetom, tako v času kot prostoru. Kar učenec pridobi z izkušnjami, ni mogoče pozabiti in zaustaviti. Prav zaradi tega je to izredno dragocena izkušnja za učence že v njihovem osnovnošolskem izobraževanju.

Kaj imata skupnega oz. kako sta med seboj povezana izkustveno učenje in učenje v šoli v naravi

Izhajala bom iz dveh pojmov in njunih stičnih izhodišč ter skupnih ciljev, ki temeljijo na nič kolikokrat omenjenem izkustvenem učenju.

Kaj torej je izkustveno učenje? To je povezava med teoretičnim in praktičnim delom. Pomen pojma je že v preteklosti opisal kitajski pregovor, ki pravi: »Povej mi in bom pozabil, pokaži mi in se bom spomnil, vključi me in bom razumel.«

Prav primer smučanja je tista oblika učenja, ki zajema teoretične in praktične standarde, kjer se učenci vzporedno srečujejo in se povezujejo s teorijo in prakso, katere rezultat je priznanje in naziv »postal sem smučar ali smučarka«, ki si ga pridobi brez izjeme sleherni učenec in ga koristno uporablja v nadaljnjem življenju, bodisi s starši ali na zimskih športnih dnevih.

Učenci se učijo na temeljih, ki jih pridobijo z izkušnjami

Ljudje se v življenju največ naučimo iz izkušenj. Določene razlage, interpretacije in teorije lahko sprejemamo pravilne, ali pa tudi ne. Prav je, da vanje verjamemo šele, ko mišljenje potrdimo z izkušnjo. Pomembno je, da znamo o situacijah in dogodkih razmišljati ter razglabljati z lastno pametjo, vse to pa dokazati z rezultati. Dober primer je zimska šola v naravi, temelječa na pridobivanju

znanja alpskega smučanja. Ta aktivnost nalaga učencu, da mora biti pri dani situaciji navzoč tako telesno kot miselno. Šele potem se lahko iz izkušenj tudi uči.

Izkustveno učenje ne sme biti zasnovano na kampanskem učenju, ampak na načinu učenja, kjer se povežeta teorija in praksa. Vselej pa je ključ do uspeha osebna izkušnja, saj je za izkustveno učenje značilno, da se najbolje učimo, če nekaj naredimo sami.

Pri izkustvenem učenju gre za neposredno srečanje s pojavom in ukrepanjem v resnični situaciji, ne več samo za razmišljanje o pojavu ali o možnosti, da bi nekaj naredili v določeni situaciji. Učenec je lahko v procesu učenja sam ali pa sodeluje s sošolci, drugi pa si morajo osebno izkušnjo postopoma pridobiti, da lahko nato svoje znanje utrdijo. Znano pa je, da je vsaka situacija za učenca povsem drugačna izkušnja, zato jo tudi vsakdo drugače doživlja.

Izkustveno učenje pomaga pridobivati lastnosti, ki bodo učencem potrebne v prihodnosti. Med te lastnosti prištevamo svojo občutljivost, sposobnost prilagajanja na nove okoliščine, sposobnost komuniciranja in sodelovanja ter zmožnost celovitega doživetja. Učenci imajo možnost, da se znajdejo v nepredvidljivih situacijah, za katere ni v naprej opredeljenega odgovora oziroma rešitve.

Prav tako se pri učencih povečujejo intelektualne sposobnosti, več se notranja motivacija in želja po učenju in odkrivanju novega. Da je učenec dobro motiviran, je nedvomno odvisno od učitelja in njegovih vplivov na sproščeno in prijetno vzdušje. S tem pa v učencih vzbudi pozornost in občutek po pridobivanju novih izzivov.

Izkustveno učenje je predvsem povezovanje teorije in prakse. Je učenje, ki temelji na konkretnih izkušnjah. Da iz izkušenj lahko dobimo nova znanja, mora biti učenec prisoten tako čustveno kot fizično. Kar pomeni, da mora o izkušnji razmišljati med dejavnostjo in po njej. Jo znati razumeti in povezati z dosedanjim znanjem in pridobljenimi izkušnjami. Šele z razumevanjem obojega si lahko učenec pridobi novo znanje.

Izkustveno učenje se v vseh pogledih tesno povezuje in prepleta pri izvajanju različnih seminarjev, predvsem pa pri izvajanju tečajev, obveznih za osnovnošolsko izobraževanje. Zato izhajam iz že ustaljene prakse zimske šole v naravi selniških petošolcev, katere temeljni cilj je osvojiti znanje alpskega smučanja.

Prebuja se jutro s čudovitim sončnim vzhodom, kar je odličen navdih za pridobivanje smučarskih veščin

Najlepše, kar se ti lahko v življenju zgodi, je čudovit prizor vzhajajočega jutranjega sonca, ki te navdaja z navdihom in pozitivno energijo za celoten delovni dan. In v taka jutra smo se prebujali selniški petošolci s svojimi učitelji spremljevalci vseh pet dni, kolikor smo jih v šolskem letu 2019–2020 preživeli v ČŠOD Planinka na Slivniškem Pohorju, od koder smo se vozili na smučišče na Areh.

Smučanje kot del šole v naravi je posebna vzgojno-izobraževalna oblika dela, med katero celoten razred učencev za nekaj časa nabira določeno znanje v naravi. Šola v naravi (v nadaljevanju ŠVN) ureničuje program, katerega cilji, dejavnosti in vsebine so vezani na drugačno izvedbo, kot so terensko delo in športne dejavnosti. Le te se medpredmetno povezujejo in prepletajo znanja iz različnih

predmetnih področij. Učenci so vpeti v naravni in družbeni prostor, predvsem v okolje, kjer šola smučanja poteka.

ŠVN poteka zunaj kraja stalnega bivališča učencev. Lokacije se od generacije do generacije menjavajo, tako smo že nekajkrat šolo smučanja preživeli v Kranjski gori in v Ribnici na Pohorju. V procesu ŠVN stopajo v ospredje vsebine športa, s poudarkom na pridobivanju ali poglobljanju veščin alpskega smučanja, ter vsebine naravoslovja in družboslovja.

ŠVN je najboljša priložnost za spodbujanje in krepitev pozitivnih medsebojnih odnosov, tako med učenci kakor njihovimi učitelji. Hkrati daje možnost poglobljenega spoznavanja in drugačnega skupnega sodelovanja učiteljev ter učencev.

Načini, kako pristopiti k pravilni tehniki smučanja, in varnost na smučišču, kakor tudi lokacija za izvajanje ŠVN bistveno vplivajo na njeno uspešno izvedbo

Tradicionalno že vrsto let v osnovni šoli Selnica ob Dravi učenci 5. razredov preživijo teden dni v zim-

Pustolovski park Betnava

H-1, Ljubljanska ulica 128

Preizkusite svoje sposobnosti in doživite pravo mero adrenalina na sedmih različnih progah med drevesnimi krošnjami. Park tako predstavlja pravo doživetje za vso družino.

Spletna stran: www.pustolovski-park.si

Gmail: betnava@pustolovski-park.si

Telefon: +386 (0)40 181 372 (Valentina)

ski ŠVN na različnih lokacijah. Nekajkrat v ČŠOD ali pa v priljubljenih apartmajih zimsko športnega centra v Ribnici na Pohorju, le ta je ena izmed najpriljubljenejših destinacij naših učencev, kjer so bivalni pogoji, hrana in strokovno vodstvo smučarske šole Džana na nivoju. V času bivanja v ŠVN se učenci tudi seznanijo z ekološkimi vprašanji, z naravno in kulturno dediščino kraja ter programom prve pomoči.

Za izvajanje zimske ŠVN so potrebni smučarski centri z raznoliko ponudbo smučišč ter ustreznimi vlečnicami, tako za začetnike kot za tiste učence, ki že obvladajo osnovne smučarske veščine. Pomembni so tudi ugodni klimatski dejavniki, dovolj snega, nastanitev čim bližje smučišča ter ustrezni pogoji za druge dejavnosti, kot so pouk, družabne igre in drugo. Izrednega pomena je tudi ustrezen prostor za shranjevanje opreme ter ogrevan prostor za smučarske čevlje.

Z zadovoljstvom lahko trdim, da vsi, ki že vrsto let spremljamo to zvrst ŠVN, sledimo in poskrbimo, da so vsi navedeni standardi učencem zagotovljeni. Vsako leto je na Osnovni šoli Selnica ob Dravi zimska ŠVN sestavni del letnega delovnega načrta, katerega vsebinski, organizacijski in stroškovni del že na samem začetku šolskega leta, v mesecu septembru, predstavimo staršem.

V času zimske ŠVN učencem pomagamo osvojiti in nadgraditi osnovne tehnike in metode alpskega smučanja, kot so razklenjen položaj smuči, sledenje ramenski osi, nagib obeh kolen v zavoju, položaj bokov nad smučmi, vbod palic (začetniki brez njih), vodenje smuči z oddrsavanjem ter kontroliranje hitrosti po robnikih ...

Po končanem programu Alpske šole smučanja učenci pridobijo naziv »POSTAL SEM SMUČAR«, ki ga nato lahko s pridom uporabljajo s svojimi starši na bližnjih in njim dostopnih smučiščih.